

Vlaams
Parlement

ingediend op **1536** (2017-2018) – Nr. 2
24 april 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Axel Ronse

over het ontwerp van decreet

tot opheffing van de wettelijke bepalingen
over de basiskennis van het bedrijfsbeheer

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse, Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Emmily Talpe, Daniëlle Vanwesenbeeck;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Annick De Ridder, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Willem-Frederik Schiltz, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

1536 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Algemene bespreking	5
3. Artikelsgewijze bespreking	9
4. Eindstemming.....	9
Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid besprak op 19 april 2018 het ontwerp van decreet tot opheffing van de wettelijke bepalingen over de basiskennis van het bedrijfsbeheer.

1. Toelichting

Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

Doel en reden van de opheffing

De minister merkt op dat het attest basiskennis bedrijfsbeheer al vaker ter sprake kwam in de commissie, onder meer in diverse vragen om uitleg. De redenen van de opheffing van de bepalingen over het attest zijn dan ook bekend. Met het huidige attest worden de oorspronkelijke doelstellingen niet gehaald.

Het attest bleek geen adequaat middel tegen faillissementen. Het moet worden behaald bij de start van een onderneming en houdt geen garantie in dat de betrokken ondernemer tien jaar later nog over de nodige kennis beschikt om een bedrijf goed te leiden.

Een tweede element is dat het attest geen garantie biedt dat de startende ondernemer over voldoende vaardigheden beschikt. Zo volstaat het halen van gelijk welk bachelordiploma om de basiskennis bedrijfsbeheer te bewijzen, terwijl toch niet elk diploma hoger onderwijs ondernemingsgericht is. Op die manier werd het attest ook een drempel voor starters, die moesten wachten op het behalen van een dergelijk diploma. Anderen hadden het moeilijk om een attest basiskennis bedrijfsbeheer te behalen maar zouden misschien wel goede ondernemers zijn geweest.

Daarenboven is er de Europese juridische en beleidscontext. De minister merkt op dat het bijvoorbeeld mogelijk is in Nederland een kapperszaak te starten zonder attest basiskennis bedrijfsbeheer en dan enige tijd later een zaak in Vlaanderen te starten. Indien men de activiteit elders in Europa heeft uitgeoefend, kan het Vlaamse Gewest niet meer opleggen dat een attest moet worden voorgelegd, terwijl een Vlaamse zelfstandige wel over het attest moet beschikken.

De minister benadrukt dat het nuttig blijft om de competenties van ondernemers aan te scherpen, niet alleen bij de start maar ook in latere fasen van de onderneming. Dat kan via vorming op maat, in samenwerking met de stakeholders. De oorspronkelijke doelstellingen kunnen op die manier behouden blijven.

Flankerend beleid

Het flankerende beleid streeft naar een ruim aanbod bij de start en doorheen de hele levenscyclus van een onderneming, dus ook op kritische momenten zoals een kapitaalsverhoging en een fusie of een overdracht van het bedrijf. Dit betekent dat vorming wordt georganiseerd op maat en in functie van bepaalde doelgroepen en sectoren, en van het opleidingsniveau en de voorkennis van de ondernemer. Er is overleg gepleegd met de verschillende betrokken partners. De overheid engageert zich tot meer aandacht voor de toeleiding, de sensibilisering en voor nieuwe ontwikkelingen zoals e-learning.

Inwerkingtreding

Mits goedkeuring door het Vlaams Parlement zal het ontwerp van decreet op 1 september 2018 in werking treden.

Advies van de SERV

De SERV bracht een advies uit over het ontwerp van decreet. Een eerste opmerking van de adviesraad is dat het beperken van het aantal faillissementen en het garanderen van voldoende ondernemerscompetenties een beleidsdoelstelling van de Vlaamse overheid moet blijven. De minister meent dat het actieplan daartoe voldoende garanties bevat.

De SERV vraagt voorts een beleid om de levensduur van startende ondernemingen te verlengen en de ondernemerskwaliteit te versterken. De minister stelt dat dit in het plan van aanpak wordt opgenomen, in overleg met de stakeholders en werkgeversorganisaties.

De sociale partners in de SERV roepen de Vlaamse Regering op een beleid te ontwikkelen dat in een zeer vroeg stadium zwakke schakels detecteert. Het bestaande prestartersbeleid heeft daar volgens de minister al aandacht voor. Er is een prestartersinstrumentarium en er zijn ook specifieke initiatieven voor bepaalde doelgroepen.

Verder vraagt de SERV dat de Vlaamse Regering blijft inzetten op een flankerend beleid. Zoals al toegelicht, zal dit beleid worden voortgezet. De minister wijst ook op de werking van de gespecialiseerde partner Dyzo, die zelfstandige ondernemers in moeilijkheden begeleidt.

Op vraag van de SERV wordt de datum van inwerkingtreding aangepast naar 1 september 2018. Volgens de sociale partners was een overgangstermijn van één jaar voldoende om het plan van aanpak uit te werken en de verschillende actoren in staat te stellen zich aan te passen.

De SERV informeert tot slot in welke mate de Vlaamse overheid de mogelijke impact van verschillende wetgevingen omtrent basiskennis bedrijfsbeheer in de andere gewesten heeft bestudeerd. De minister antwoordt dat de betrokken ambtenaren van de verschillende regio's regelmatig overleg hebben over de initiatieven die worden genomen. Maar het behoort tot de bevoegdheid van de andere regio's om autonoom te beslissen over deze wetgeving.

De minister vat samen dat terdege rekening werd gehouden met het advies van de SERV, zowel wat betreft het plan van aanpak als de inwerkingtreding van het ontwerp van decreet.

Advies Raad van State

De Raad van State formuleerde een aantal juridisch-technische opmerkingen. De minister stelt dat daarmee rekening werd gehouden in de definitieve versie van het ontwerp van decreet.

2. Algemene bespreking*Standpunten en vragen van de leden*

Lorin Parys verwijst naar de eerdere besprekingen in de commissie over de opheffing van het attest basiskennis bedrijfsbeheer. Het is volgens het lid een goede zaak dat er een brede benadering is van de ondernemerscompetenties en dat niet enkel wordt gekeken naar een certificaat bij de start van een onderneming. Positief is ook dat de regelgeving wordt geharmoniseerd met die van andere landen in de Europese Unie.

Het lid heeft nog enkele specifieke vragen. Kan de minister meer duiding geven bij de inhoud van het plan van aanpak? Weet de minister wat de plannen zijn van het Brusselse Gewest en Wallonië?

Daniëlle Vanwesenbeeck zegt dat haar fractie opgetogen is over de opheffing van de bepalingen over het attest basiskennis bedrijfsbeheer en de inwerkingtreding daarvan op 1 september 2018. Binnenkort zullen ondernemers niet meer over het attest moeten beschikken om te kunnen starten. Dat past volledig in de liberale visie: drempels om te ondernemen worden weggenomen en er wordt ingezet op de weerbaarheid van ondernemers in plaats van het aftoetsen van een momentopname. Het is duidelijk dat het attest niet het beoogde effect had. Het was bedoeld om het aantal faillissementen tegen te gaan, maar is daartoe geen adequaat instrument gebleken. Het attest garandeert ook niet, of toch onvoldoende, dat de starter over ondernemersvaardigheden beschikt. IDEA Consult maakte een vergelijking met de regelgeving in andere landen. In de Nederlandse case is volgens het lid gebleken dat de afschaffing van een vergelijkbare maatregel zorgde voor een vlottere toegang tot de markt en een significante toename van het aantal startende ondernemers. Dit toont aan dat het attest wel degelijk een drempel tot ondernemen is.

Het lid kan zich voorstellen dat kandidaat-ondernemers nu wachten tot 1 september 2018 om te starten. Kreeg de minister al het signaal dat het aantal starters daalt in afwachting van de afschaffing van het attest?

An Christiaens verwijst op haar beurt naar de diverse vragen om uitleg over dit onderwerp die in de commissie werden behandeld. De discussie is inderdaad gevoerd. De CD&V-fractie heeft er begrip voor dat het attest om de aangehaalde redenen wordt afgeschaft en zal het ontwerp van decreet goedkeuren. De fractie heeft steeds gevraagd om alternatieven uit te werken en de minister heeft overleg gepleegd met de stakeholders over maatregelen die worden opgestart.

Het lid heeft begrepen dat de werkgroep die de alternatieven uitwerkt hierover zal rapporteren. Kan dat rapport aan het parlement worden overgemaakt zodat het in de commissie kan worden besproken? Wanneer zal door de werkgroep worden gerapporteerd, gelet op de inwerkingtreding op 1 september 2018?

Güler Turan ziet het voorliggende ontwerp als de decretale afhandeling van het eerder gevoerde debat, onder meer over de visienota van de Vlaamse Regering. De sp.a-fractie zal het ontwerp van decreet steunen omdat het bepaalde belemmeringen om te ondernemen wegneemt. Het attest was voor vele starters een barrière. Het lid kreeg al diverse keren de vraag van kandidaat-ondernemers tot wanneer ze moeten wachten op de afschaffing van het attest. Die vraag herinnert haar steeds aan de oorspronkelijke doelstelling van het attest basiskennis bedrijfsbeheer: starters versterkt de ondernemerswereld laten betreden. Dit was een relevante doelstelling en om die reden vroeg de SERV ook een plan van aanpak uit te werken dat alternatieven bevat.

Het lid wijst op de belangrijke rol van het onderwijs en stelt dat ook het actieplan Ondernemend Onderwijs zal moeten worden aangepast.

In zijn reactie op het advies van de SERV verwijst de minister naar het prestartersinstrumentarium – zoals 'Maak werk van je zaak', de prestartbegeleiding van de startlabo's enzovoort – dat ook openstaat voor specifieke doelgroepen. Dit flankerende beleid bestond echter al en werd niet specifiek ontwikkeld als alternatief voor het wegvallen van het attest basiskennis bedrijfsbeheer. Er is in samenwerking met SYNTRA Vlaanderen wel een ESF-project inzake ondernemersvorming opgestart, dat loopt van januari 2018 tot april 2021. Het enige echte alternatief kan volgens het lid uit dit project voortvloeien. Maar daarover

zal er pas in 2021 duidelijkheid zijn terwijl de bepalingen over het attest al in september 2018 worden opgeheven. Is de minister dan niet te laat met dit project gestart? Of heeft het lid te hoge verwachtingen van het project?

Aandacht voor ondernemerscompetenties is volgens de SERV belangrijk. Güler Turan hoort nu steeds herhalen dat het attest basiskennis bedrijfsbeheer, waarvan het lid erkent dat het een momentopname is, de beoogde doelstellingen niet realiseert. Het aantal faillissementen daalt bijvoorbeeld niet. Dit is een pijnlijke vaststelling want de Vlaamse overheid investeerde wel veel middelen in het organiseren van de cursussen om die attesten te behalen. De toelage voor de opleiding bedrijfsbeheer vanuit het agentschap SYNTRA Vlaanderen aan de SYNTRA vzw's bedroeg voor de schooljaren 2013-2014 tot en met 2016-2017 in totaal 16,8 miljoen euro (*Schriftelijke vragen* Vl.Parl. 2017-18, nr. 344). Waarmee is de Vlaamse overheid dan bezig geweest? Waarom bleef men de opleidingen organiseren?

Preventief bedrijfsbeleid en faillissementspreventie zijn voor Güler Turan zeer belangrijk. De sociale partners in de SERV roepen de Vlaamse Regering op om een beleid te ontwikkelen dat de zwakke schakels in een zeer vroeg stadium detecteert. Het attest bedrijfsbeheer was de belangrijkste competentietoets, althans op papier. Als alternatief verwijst de minister nu naar andere bestaande maatregelen. Het lid vraagt zich af of dit voldoende is om de zwakke schakels tijdig te detecteren. De SERV vraagt ook een evaluatie van de faillissementspreventie en van het beleid uit het verleden. Güler Turan vindt dit een goed voorstel. Er kan in de evaluatie worden nagegaan of het beleid ter zake goed of slecht loopt en of er geen aanpassingen moeten gebeuren.

De grote industrieën, die voor veel tewerkstelling zorgen, trekken weg uit Vlaanderen. De toekomst zit volgens het lid in innovatie, transformatie en ondernemersgerichtheid. Vele jongeren kiezen bewust voor een zelfstandig statuut en het oprichten van een eigen onderneming, maar beseffen vaak hun precarie situatie niet. De jonge starters zijn allen kandidaat om een succesvolle onderneming op te richten, maar de realiteit is dat ze daarin niet allen zullen slagen. Een preventief beleid kan de moeilijke gevallen mee begeleiden, de zwakke schakels detecteren en, indien nodig, tijdig uit de circulatie nemen. De bestaande maatregelen zijn vaak evident en ze kunnen op zich best efficiënt zijn, maar het echte alternatief moet de competenties omvatten om problemen te detecteren.

Güler Turan sluit zich aan bij de vraag naar de impact van verschillende wetgevingen basiskennis bedrijfsbeheer in de andere gewesten. Heeft de minister zicht op de door de andere regio's aangekondigde initiatieven en de alternatieven die er worden voorgesteld voor het attest basiskennis bedrijfsbeheer?

Antwoord van de minister

Minister *Philippe Muyters* antwoordt eerst op de opmerking dat hij naar bestaande maatregelen zou verwijzen bij gebrek aan een alternatief. Er zijn inderdaad al diverse initiatieven om ondernemingen te begeleiden over de verschillende fasen, zoals bij bedrijfsoverdracht, kapitaalwerving enzovoort. De minister deed de zogenaamde 'mastercall', een grote oproep waarbij de markt werd geraadpleegd voor projecten van dienstverlening aan ondernemingen. Wat zou de kritiek zijn indien de minister deze maatregelen niet tijdig had genomen? De bestaande initiatieven werden bekeken en zullen nu nog meer worden gepromoot. In plaats van het verplichte nummer van het halen van het attest basiskennis bedrijfsbeheer, dat bij sommigen de indruk zou kunnen wekken dat verdere vorming niet meer nodig is, zal nog meer worden ingezet op ondersteuning van de ondernemer gedurende zijn hele loopbaan. Door gericht, sectoraal en

op maat te werken, kan de begeleiding aantrekkelijker worden gemaakt voor de ondernemer. Ook met het kennisniveau van de ondernemer zal rekening worden gehouden. Een ondernemer die na een bepaalde periode buitenlandse investeringen wil doen, zal bijvoorbeeld andere noden hebben dan een startende ondernemer. VLAIO bekijkt nu alle maatregelen in overleg met de betrokken partners. Het is volgens de minister logisch dat de bestaande maatregelen daarbij worden meegenomen, ook in de sensibilisering en de ondersteuning van de bedrijven.

De minister deelt de mening dat het actieplan Ondernemend Onderwijs belangrijk is en indien nodig moet worden aangepast.

De minister benadrukt dat hij niet heeft gezegd dat het attest basiskennis bedrijfsbeheer een slechte maatregel was, wel dat het attest geen garantie biedt dat een later faillissement kan worden voorkomen. De 16,8 miljoen euro die sinds het schooljaar 2013-2014 werd uitgetrokken voor betoelaging van opleidingen bedrijfsbeheer zijn daarom niet slecht besteed. Het attest moet worden behaald bij de start en dat is maar één moment in de levensfase van een onderneming. Dit betekent geenszins dat het attest op dat moment geen nut kan hebben gehad. Het is ook vreemd dat een bachelordiploma voldoende was om van de cursus te worden vrijgesteld.

Inzake preventief bedrijfsbeleid verwijst de minister naar de werking van Dyzo. Zoals bij elke samenwerking met een partner, zal ook de overeenkomst met Dyzo worden geëvalueerd.

De minister verwacht in juni 2018 een rapportering over de stand van zaken van het plan van aanpak en hij zal die aan de commissie bezorgen.

Er is overleg met het Brusselse en het Waalse Gewest en er is informatie gegeven over het alternatief dat wordt uitgewerkt. De andere gewesten hebben nog geen wettelijk initiatief genomen, maar het is hun autonome beslissing om dat te doen.

Er werd gevraagd of het aantal starters daalde in afwachting van de opheffing van het attest. De minister vindt 1 september een goede startdatum omdat de huidige cursussen tot juni 2018 lopen. Er is een daling van het aantal deelnemers aan de opleidingen maar wat het aantal starters zelf betreft, zijn er niet echt grote verschillen vast te stellen.

Replieken

Güler Turan repliceert dat haar opmerkingen ook door de SERV werden gemaakt. Ook de SERV vindt dat alle doelgroepen moeten worden bereikt, dat zwakke schakels in een vroeg stadium moeten worden gedetecteerd en dat het beleid uit het verleden moet worden geëvalueerd. Uiteraard zijn er al maatregelen genomen, dat gebeurde ook tijdens de vorige regeerperiodes.

Het attest basiskennis bedrijfsbeheer moet worden afgeschaft, maar de Vlaamse Regering stelde in haar visienota dat de doelstellingen inzake competentieversterking behouden blijven. Het lid stelt vast dat de minister nu vooral verwijst naar bestaande maatregelen als alternatief. Daarmee bedoelt ze niet dat die maatregelen niet deugen. Maar had het attest dan al niet in 2016 kunnen worden afgeschaft?

Het is ook goed en logisch dat er met partners wordt samengewerkt. De vraag is echter of er een voldoende alternatief is uitgewerkt en er genoeg voorbereidingen werden getroffen om aan competentieversterking te doen. Door het wegvallen

van het attest zullen er volgens het lid meer mensen zich als zelfstandige inschrijven. Er is ook de problematiek van schijnzelfstandigheid. Door het wegvallen van de barrière van het attest zal de druk om schijnzelfstandige te worden, nog toenemen. Weet de minister al hoe hij dat zal aanpakken?

Güler Turan herhaalt dat haar fractie het ontwerp van decreet zal steunen, omdat door de Europese Unie wordt gevraagd het attest af te schaffen. De Vlaamse Regering heeft een visienota goedgekeurd. Er zijn bestaande maatregelen en projecten in voorbereiding en er zal een evaluatie gebeuren. Daarom maakt het lid voorbehoud wat betreft het alternatief voor het attest basiskennis bedrijfsbeheer.

Lorin Parys zegt niet te begrijpen hoe de afschaffing van het attest een impact zou kunnen hebben op het aantal schijnzelfstandigen. De barrière bestond er gewoon in dat men een certificaat moest behalen of een hogere opleiding moest hebben genoten, wat de meesten dan ook gewoon deden.

De minister zal in ondersteuning op maat voorzien en daar is het lid bijzonder tevreden mee. Een voor iedereen geldende maatregel, zoals het attest, werkt duidelijk niet. De Vlaamse overheid zal de ondernemers meer gericht ondersteunen in de verschillende fasen van het groeiproces van een onderneming. De ondersteuning zal worden afgestemd op de noden en de specifieke achtergrond van de ondernemer. Dat is de weg die een slimme overheid moet opgaan. *Lorin Parys* hoopt dat na de opheffing van het attest basiskennis bedrijfsbeheer betere resultaten worden bereikt dan voorheen.

3. Artikelsgewijze bespreking

De artikelen 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Axel RONSE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ESF	Europees Sociaal Fonds
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
vzw	vereniging zonder winstoogmerk